

Pr Ester Tuiksoo
Minister
Põllumajandusministeerium
Lai 39/41
15056 Tallinn

Teie 21.12.2006 nr 10-1-1/2276

Meie 18.01.2007 nr 13-3-1/15884-L

Eesti kalanduse rakenduskava 2007-2013
keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi heakskiitmine

Austatud proua Tuiksoo

Olete Keskkonnaministeeriumile kui keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) järelevalvajale esitanud heakskiitmiseks Eesti kalanduse rakenduskava 2007-2013 KSH programmi. Nimetatud KSH programm on Keskkonnaministeeriumis läbi vaadatud ning käesolevaga esitame omapoolsed kommentaarid ja seisukoha selle kohta.

Tutvunud Eesti kalanduse rakenduskava 2007-2013 (edaspidi ka kui *rakenduskava*) KSH programmiga, peame nentima, et kõnealune programm sisaldab mitmeid puudusi. KSH nõuetekohaseks ja tulemuslikuks läbiviimiseks peame vajalikuks kõnealuse programmi korrigeerimist ning täiendavate lisatingimuste arvestamist KSH teostamisel ja KSH aruande koostamisel. Alljärgnevalt on toodud meiepoolsed tähelepanekud ja märkused, mis muuhulgas sisaldavad ettepanekuid Eesti kalanduse rakenduskava 2007-2013 KSH teostamise osas.

KSH programmi vastavus kehtestatud nõuetele:

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) (RT I 2005, 15, 87; 2006, 58, 439) § 36 lg 2 punkti 1 järgi peab KSH programm lähtuvalt strateegilise planeerimisdokumendi olemusest määrama KSH ulatuse. Nimetatu peaks eelduslikult olema antud juhul käsitletud KSH programmi peatükis 2 – KSH hindamise objekt ja ulatus. Paraku leiame, et peatüki sisu ei vasta pealkirjale. Peatükis on nimetatud erinevad strateegilised dokumendid ja õigusakt, millele tugineb Eesti kalanduse rakenduskava 2007-2013. Samas on KSH objektiks nimetatud otseselt rakenduskava, mis toodud sõnastuses annab vähemasti kolmandatele isikutele mõista rakenduskava kui dokumendi mõju hindamise toimumisest. Pidades silmas KSH üldeesmärki ja kvalifitseeritud ekspertide osalemist KSH programmi koostamisel, asume arvamusel, et programmi koostaja on siiski mõelnud rakenduskava ellu viimisega kaasneva mõju hindamist ja tegemist on vaid väljendusraskusega. Hoolimata eeltoodust leiame, et selgesõnaline määratlus ja kirjeldus KSH ulatuse kohta programmis puudub. KSH programmis toodud käsitletuse juures asume seisukohale, et kõnealune KSH käsitleb kõikide rakenduskavas nimetatud tegevustega kaasnevat mõju kõrgeimal KSH-le veel

Narva mnt 7a
15172 Tallinn
Reg nr 70001231

telefon 626 2802
faks 626 2801
min@envir.ee
www.envir.ee

19.01.2007
nr 10-1-1/2276-1
2007.a.

omasel detailsuse astmel.

KeHJS § 36 lg 2 punkti 2 kohaselt peab KSH programmis olema nimetatud ja selgitatud strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega eeldatavalt kaasnev keskkonnamõju, s.h. mõju inimese tervisele, piiriülese keskkonnamõju esinemise võimalikkus ja võimalik mõju Natura 2000 võrgustiku alale. Seadusesättega nimetatut on soovitud käsitleda KSH programmi peatükis 6 – Kalanduse rakenduskava elluviimise võimalik keskkonnamõju. Peatüki kohaselt ei kaasne rakenduskava elluviimisega olulist negatiivset piiriülest mõju. Samas peame siiski nentima, et pealkirjale vastav teemakäsitus, ehk rakenduskava elluviimisega kaasneva keskkonnamõju kirjeldus ja selgitus, KSH programmist sisuliselt puudub. Peatüki kohaselt on rakenduskava eeldatav keskkonnamõju välja toodud Eesti kalanduse strateegias 2007-2013 ja Eesti kalanduse rakenduskava 2007-2013 eelnõus. Selline käsitus ei täida meie hinnangul KSH programmile seatud eesmärki ja sunnib huvitatud isikuid panustama sidusdokumentide otsimisele ja eraldiseisvale läbitöötamisele. Antud juhul võib keskkonnamõju käsitluse otsimine Eesti kalanduse strateegiast 2007-2013 osutada ka mõttetuks, sest olles nimetatud dokumendiga tutvunud, peame nentima, et strateegia või selle rakenduskava elluviimisega kaasnevate tegevuste keskkonnamõju selles ei käsitleta.

Nõustume, et seadusekohane nõue kirjeldada KSH programmis strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega kaasnevat keskkonnamõju, ei eelda kindlasti ja alati mitte detailset analüüsi. Siiski potentsiaalne mõju ja mõjutatavate valdkondade määratlus vähemalt avalikkusele informatiivset väärtust omaval tasemel peab KSH programmis olema kajastatud. Meelevaldselt üldistades võib öelda, et KSH programmis esitatud teave on piisav juhul, kui otsustusvõimeline isik on selle alusel suuteline ilma täiendavate küsimusteta langetama otsuse edasises KSH protsessis osalemise kohta.

KeHJS § 36 lõige 2 punkti 3 kohaselt nimetatakse KSH programmis isikud ja asutused, keda strateegilise planeerimisdokumendi alusel kavandatav tegevus võib eeldatavalt mõjutada või kellel võib olla põhjendatud huvi selle strateegilise planeerimisdokumendi vastu. KSH programmi peatükis 5 – KSH läbiviimine - on nimeliselt loetletud isikud ja asutused, kes on otseselt seotud rakenduskava või selle KSH teostamisega. Seadusesätte peamist mõtet edasikandev ülevaade isikutest ja asutustest, keda rakenduskava võib otseselt mõjutada või kelle huvi antud küsimuses võib tuleneda muust kui vaid töökohustustest, KSH programmis puudub.

KeHJS § 36 lg 2 punkti 4 kohaselt peab KSH programm sisaldama KSH ja selle tulemuste avalikustamise ajakava. Kõnealune ajakava on esitatud KSH programmi peatükis 10 ja seega seadusekohane nõue täidetud. Siiski soovime kontrollida üle ajakavas esitatu – ajakava punktis 4 ei ole ilmselt enam ajakohane KSH programmi täiendamine.

KeHJS § 36 lg 2 punkti 5 kohaselt peab KSH programm muuhulgas sisaldama programmi koostanud eksperdi ja strateegilise planeerimisdokumendi koostaja andmeid. Eelnimetatud andmed on peaausjalikult ja ülevaatlikult kajastatud KSH programmi peatükis 5. Programmis on kinnitatud ka eksperdi vastavust KeHJS § 34 lg 3 nõuetele.

KeHJS § 36 lg 2 punkt 6 kohustab KSH programmis kirjeldama KeHJS § 36 lg 3 nimetatud asutuste ja isikute esitatud seisukohti. Peame konstateerima, et kõnealune KSH programm ei sisalda arusaadavat ja seadusenõuetele vastavat teemakäsitlust. Samas ei ole esitatud seisukohad ka KSH programmile lisatud.

Lisaks eeltoodule on kõnealuses KSH programmis käsitlemist leidnud teemad ja KSH teostamisega seonduvad nüansid, mille programmis esitamine ei ole otseselt seadusega nõutud, kuid mis kahtlemata kuulub määratluse „valdkonna hea tava“ alla. Peame siinkohal siiski oluliseks mainida, et ka nimetatud alustel esitatud teave peab olema korrektne, asjakohane ja arusaadav. Programmis on muuhulgas esitatud näiteks peatükk nr 7 – Keskkonnamõju strateegilise hindamise meetodika – mis meetodika asemel annab hoopiski põgusa ülevaate õigusaktidest, KSH teostamisprotseduuridest jmt.

KSH programmi peatükis 9 on leitav KeHJS § 40 lg 4 ümberkirjutus. Seaduses esitatud loetelu KSH aruande kohustuslikust koosseisust ei tähenda kindlasti mitte seda, et KSH teostamise ja aruande koostamise käigus võiks loobuda strateegilise planeerimisdokumendi eripära arvestamisest. Seeläbi leiame, et kalandusvaldkonna rakenduskava KSH aruanne peab muuhulgas sisaldama teavet kava elluviimisega kalavarudele avalduvast mõjust.

KSH programmi avalikustamine:

KSH menetluse lahutamatuks osaks on vastavuses KeHJS § 37 KSH programmi avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu korraldamine ning avalikkuse teavitamine KeHJS § 37 lg 1 sätestatud viisil. Eesti kalanduse rakenduskava 2007-2013 KSH programmi avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu toimumise kohta on ajalehes Postimees 29.11.2006 ning ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded 24.11.2006 avaldatud asjakohane teade. Teates kajastatud informatsioon on üldjoontes piisav ning vastab KeHJS § 37 lõikes 2 ja 3 nõutule. Arvestades, et kõnealune KSH algatati 21.11.2006 (põllumajandusministri käskkiri nr 207), on sama teatega täidetud ka KeHJS § 35 lõikes 6 seatud kohustus. KSH programmi avalik arutelu toimus 14.12.2006 Põllumajandusministeeriumis ja ürituse toimumist kinnitab KSH programmile lisatud lühiprotokoll. Leiame, et avalikkust on KSH programmi avalikust väljapanekust ja avaliku arutelu toimumisest teavitatud piisavalt vara ning avaliku väljapaneku kestvus on vastavuses KeHJS nõutuga.

KSH programmist ja selle lisamaterjalidest ei ole leitav teave, mis kinnitaks KSH teostamisse otseselt mitte kaasatud isikute ja asutuste, s.h. valitsusväliste keskkonnaorganisatsioonide eraldiseisvat kirjalikku teavitamist või toimuva osas seisukoha küsimist.

Seisukoht KSH programmi osas:

Nimetatud asjaolu ja käesolevas kirjas kajastatud KSH programmi sisuliste puuduste selgitamiseks palusime rakenduskava koostaja esindajal anda asjakohased selgitused. E-kirjaga esitatud selgituste kohaselt on Eesti kalanduse rakenduskava 2007-2013 ja selle KSH koostamiseks moodustatud töörühmad, kuhu kuuluvad esindajad erinevatest asutustest ja organisatsioonidest (s.h. Eesti Roheline Liikumine), mis muuhulgas on käsitletavad ka huvitatud isikutena. Seega võib eeldada, et isikud on olnud toimuvast teadlikud ja nende poolt esindatavate organisatsioonide seisukohad on KSH programmis juba kajastatud.

Võttes aluseks eeltoodu, asume seisukohale, et Eesti kalanduse rakenduskava 2007-2013 KSH programmis esinevad märkimisväärsed puudused, mis eeldavad kõnealuse KSH programmi korrigeerimist ja sellele lisamaterjalide koostamist, kuid eeldatavasti ei mõjuta esinevad puudused olulisel määral KSH lõpptulemust. Tuginedes KeHJS § 38 lg 1 ja lg 2 p. 1, kiidame Eesti kalanduse rakenduskava 2007-2013 KSH programmi heaks eeldusel, et alljärgnevaid

parandusettepanekuid järgitakse ja kirjeldatud soovitustega arvestatakse:

- KSH programmile tuleb lisada täiend, mis kirjeldab rakenduskava elluviimisega kaasnevat mõju ja mõjutatud valdkondasid;
- KSH programmile tuleb lisada täiend, kus on täpsustatud asjast huvitatud ja mõjutatud isikud (s.h. valdkonnaga seotud liidud ja ühendused) ning meetmed nende kaasamiseks KSH teostamisse;
- KSH koostamise korraldaja peab enne KSH järgmise etapi juurde asumist olema veendunud, et kõik eelmises punktis ning KeHJS § 37 lg 1 nimetatud isikud on seaduses määratud viisil toimuvast teavitatud ning nende seisukohtade ja arvamusalaldustega arvestatakse KSH protsessis;
- KSH aruandes tuleb kajastada rakenduskava ellu viimisega kaasnevat mõju kalavarudele;
- KSH programmi läbivaatamisel esinenud probleemide kordumise vältimiseks palume KSH aruande järelevalvajale esitamisel lisaks KeHJS nõutule lisada aruande juurde ka kõik materjalid (s.h. ülevaade kirjavahetusest), mis kinnitavad aruande avalikustamist, laekunud arvamusalaldusi ja nende arvestamise ulatust;

Lugupidamisega

Rein Randver
Minister

Taimar Ala 626 2983
taimar.ala@envir.ee